

Referințe bibliografice

1. ANDRIESCU, Ioan. Origini spirituale în arhitectura modernă. București: Paideia, 2000. 268 p.

2. BARBIER-BOUVET, Jean-François. Lire la page comme une page, Parole. În: *Bulletin des bibliothèques de France*. 1993, nr. 43, pp. 13-22.

3. Biblioteca publică: linii directoare IFLA/UNESCO pentru dezvoltare. Ch.: Epigraf, SRL, 2007. 92 p.

4. Biblioteca secolului XXI: Managementul construcțiilor de biblioteci. Cluj-Napoca: Grinta, 2005.

5. BRĂILEANU, Eduard Claudiu. Elemente de metodologie privind construcția proiectelor culturale în biblioteci (I). În: *Biblioteca*. 2004, nr. 8, pp. 241-243.

6. CIORAN, Marcel. Atributele fundamentale ale bibliotecii moderne (II). În: *Biblioteca*. 2006, nr. 2, pp. 48-49.

7. Edificii de bibliotecă. În: Biblioteca publică: linii directoare IFLA/UNESCO pentru dezvoltare. ABRM. Ch.: Epigraf, SRL, 2007, p. 20.

8. GASKŪĚL, Zoie. Prostranstvo dlâ knigi: rukovodstvo dlâ vseh, kto stroit, oboruduet

i obnovlâet biblioteki. M.: Rudomino, 1995. 303 p.

9. GOIAN, Natalia. Arhitectura bibliotecilor: abordarea problemei. În: *BiblioPolis*. 2008, vol. 26, nr. 2, pp. 15-18.

10. <http://www.scribube.com/literatura-romana/Lucrarea-de-diploma-Identitatea6567324.php>

11. KULIKOVSKI, Lidia. Cartea, modul nostru de a dăinui: Contribuții la dezvoltarea domeniului biblioteconomic: interviuri, management, instruire, biblioteci-bibliotecari, asociația, miscelaneu. Ch.: Reclama, 2006. 268 p.

12. Limbaj arhitectural. Note de curs (2008-2009) [citât 20.12.2009]. Disponibil: <http://www.scribd.com>

13. RICHTER, Brigitte. Ghid de biblioteconomie. Ch.: ARC, 1997. 318 p.

14. STOICA, Ion. Criza în structurile infodocumentare. Sensuri și semnificații contemporane. Constanța: Ex Ponto, 2001. 221 p.

15. STOLĂROV, Ūrij. Arhitektor – soŭznik ili vrag bibliotekarâ? MTB kak bazovyj èlement. În: *Bibliotečnoe delo*. 2007, nr. 1, pp. 6-9.

INFORMAȚIA ECONOMICĂ – ELEMENT IMPORTANT AL SISTEMULUI COMUNICAȚIILOR SOCIALE

Natalia CHERADI,
director adjunct, Biblioteca Științifică, ASEM

Abstract

The paper is devoted to the economic component of the modern society, which conducts the most of social processes and phenomenon. Consequently, the economic information plays an important role as a decisive factor in providing progress of some economic stable and efficient process. The definition of the nature of economic information can be achieved in connection with economics. The definition of economic information is analyzed and classified as an object of meeting requirements of the information's users.

Keywords: *economic information, informational needs, informational services, informational market, informational system, economic communication*

Tendența principală în dezvoltarea lumii moderne este orientarea ei spre un nou tip de societate, bazat pe recunoașterea rolului prioritar al informației în toate sferile vieții.

În repetate rânduri, profesorul Ion Stoica susține că „problemele informației se regăsesc în orice câmp al gândirii și prac-

ticii umane. Din acest grad de generalitate decurg dificultățile demersului teoretic. De aceea, e mai utilă restructurarea diverselor domenii de activitate din perspectiva informațională, decât încercarea de a aduce în sfera informației problemele specifice fiecărui domeniu¹.

Un segment important al societății contemporane este cel *economic*, care dirijează majoritatea proceselor și fenomenelor sociale. Prin urmare, un rol tot mai mare îi revine *informației economice*, ca un factor decisiv în asigurarea desfășurării unor procese economice stabile și eficiente.

Ritmul dezvoltării civilizației umane devine tot mai dinamic. O caracteristică esențială a timpului este revoluția informațională și globalizarea economiei. Economia mondială devine un câmp unic, în care câștigă acela, care implementează mai rapid noile idei, invenții, tehnologii. Resursele informaționale ajung să fie considerate drept factor economic principal, deopotrivă cu cele naturale, de muncă și de capital, primind denumirea de *neofactor* al dezvoltării economice². Apariția noilor tehnologii și pătrunderea lor în diverse sfere ale activității umane pun bazele dezvoltării comunității informaționale mondiale. Constituirea unui tip conceptual nou de societate, spre care este orientată civilizația contemporană, semnifică și schimbări radicale în relațiile economice și sociale. Funcționarea statului, a sferelor lui sociale, politice, economice, industriale și militare depinde tot mai mult de funcționarea rețelelor informaționale, a complexelor tehnologice moderne.

În acest context, este de remarcant creșterea considerabilă a rolului informației economice pentru comunitatea umană. Precum estimează cercetătorii străini, pierderea a 20% din informația comercială duce, în 60 la sută din cazuri, la falimentul firmei³. Astfel, calitatea, exactitatea și operativitatea transmiterii și recepționării informației condiționează procesul de luare a deciziilor la toate nivelele și în toate domeniile activității umane.

În activitatea economică, în ultimul timp, se pune accentul nu numai pe sfera producției materiale, ci și pe cea a utilizării resurselor informaționale, drept dovadă fiind apariția conceptelor de *produse și servicii informaționale*. Tot mai des în edițiile de specialitate este vehiculat conceptul de *capital informațional*. Esența acestuia constă în faptul că „informația și cunoștințele sunt tratate ca un nou factor de producție; alături de piețele de mărfuri și de capital apare piața informației. Cunoștințele, calificarea, nivelul profesional, capacitățile creative sunt privite ca noi calități importante pe piața muncii. Este evident, că posedarea informației necesare permite obținerea rapidă a avantajelor geopolitice, economice etc. Toate acestea justifică apariția și existența conceptului de capital informațional”⁴.

Însuși contextul utilizării termenului menționat presupune dezvoltarea proceselor de comercializare a informației. Un aspect al problemei îl prezintă faptul că *informația* în calitate de *capital* nu există în prezent în spațiul economic mondial, și deseori costul resurselor informaționale

¹ STOICA, I. Informație și comportament. În: Stoica, I. Informație și cultură. București: Ed. Tehnică, 1997, p. 34.

² GHINĂRARU, C. Elemente fundamentale de economie informației. București: Ed. Fundației „România de Măine”, 2002, p. 6-7.

³ ФЕДОРОВ, В. Роль национальной библиотеки в информационной экономике: с акцентом на опыт Российской государственной библиотеки [online]. Disponibil: <http://www.ifla.org/IV/ifla72/index.htm>

⁴ ВОЛОКИТИН, А. О понятии «информационный капитал». În: *Acta Academia 1999*. Ch.: Evrica, 1999, pp. 230-231.

depășește costul purtătorilor. Prin urmare, fiecare țară trebuie să ia măsuri în vederea elaborării propriei politici informaționale, determinând, ce parte a resurselor informaționale sociale poate fi oferită gratis și la acces liber, pentru a asigura realizarea dreptului la informație și a nu prejudicia, totodată, interesele și securitatea statului. După cum remarcă mai mulți cercetători, „astăzi, în condițiile expansiunii societății informaționale, apare o nouă folie, o nouă polarizare – între cei care stăpânesc informația, sursele cunoașterii și cei care sunt privați de acest mijloc și de acces la cunoaștere”⁵.

În același timp, se constată că „în zilele noastre nu există nicio modalitate de aplicare a muncii, care să nu semnifice totodată și aplicare a informației. Modelul informațional al creșterii economice se caracterizează prin faptul că informația devine un obiect universal, un mijloc universal, precum și un produs universal al muncii umane”⁶. O trăsătură caracteristică a modelului informațional de creștere economică este considerat faptul că, consumul de informație, spre deosebire de consumul de materie primă și energie, micșorează entropia în sistemul producției sociale și sporește gradul de organizare a mediului, în care are loc procesul de producție⁷.

În etapa actuală, un rol major capătă studierea rolului și locului informației în procesele economice, care au loc în societate. Majoritatea cercetătorilor evidențiază *informația social-economică*, ce este tratată ca un sistem integru, constituit din

trei subsisteme: informația economică, informația juridică, informația sociologică⁸.

Informația social-economică este obiectul satisfacerii necesităților informaționale ale utilizatorilor din sfera economică. Determinarea esenței informației economice nu poate fi realizată fără o abordare a disciplinelor ce se intersectează cu economia. În prezent, informația economică este tratată pe baza corelării aspectelor economic, social și juridic și este susținută ideea că nu există informație economică „absolută”, izolată de informația juridică și de informația sociologică. Aceste tipuri de informație se află în puternice relații de reciprocitate, deoarece toate problemele economico-juridice au loc în societate și se desfășoară în cadrul unui anumit sistem social.

Astfel, *informația social-economică* poate fi definită ca „informația din domeniul economiei, jurisprudenței, sociologiei, având menirea să contribuie la satisfacerea deplină a necesităților informaționale ale utilizatorilor de informații”⁹.

Lucrările de specialitate din domeniul managementului fac frecvente referiri la *informația economică*. Conținutul termenului „informație economică” poate fi conturat în două accepțiuni. Pornind de la faptul că orice organizație este o unitate economică, orice informație care este tratată în cadrul ei poate fi considerată drept economică, deoarece, direct sau indirect, contribuie la realizarea obiectivelor preconizate. Într-o accepțiune mai restrânsă, informațiile economice sunt cele folosite nemijlocit în procesele economice ale organizației. Din examinarea multiplelor și variatelor caracteristici pe care le prezintă informația economică, putem desprinde anumite elemente importante din punct de vedere managerial și organizațional.

⁵ GRIBINCEA, A.; SOFRONIE, S.; DIMO, O. Valul globalizării și repercusiunile lui asupra economiei. În: *Economie și sociologie*. 2001, nr. 3, p. 19.

⁶ НИЖЕГОРОДЦЕВ, Р. Экономика информационного производства: становление, развитие, перспективы. În: *Вестник Московского Университета. Серия Экономика*. 1997, nr. 1, p. 76.

⁷ Ibidem, p. 77.

⁸ СЕМЕНОВА, Г.Г. Экономическая библиография. М.: МГУК, 2000, p. 23.

⁹ Ibidem, p. 29.

Astfel, informația este o materie primă implicată în toate activitățile organizației. Orice proces de muncă, indiferent de natura sa, se bazează pe informații¹⁰.

În acest context, *informația economică* se prezintă ca unul dintre subsistemele de bază ale informației social-economice. Conceptele utilizate pentru a desemna informația economică sunt multiple. Diferiți cercetători interpretează conceptul de informație economică drept un gen al informației, în general; parte componentă a informației științifice; informație despre relațiile economice și procesele din sfera de producție; informație din sfera producției; un subsistem al gestiunii economice¹¹.

Care este cauza acestei ambiguități de păreri în definirea *informației economice* și cum explică acest fapt specialiștii? Prima cauză este abordarea uniaspectuală a acestui concept, plecând de la problemele economice particulare. A doua cauză – specialiștii identifică informația economică cu alte genuri de informație: *științifică, de producție, tehnică*. Pe lângă acestea, esența informației economice până în prezent nu este suficient studiată. Acest fapt influențează negativ asigurarea informațională a domeniului economic, deoarece centrele de informații au dificultăți în procesul de identificare a informației economice în flux stabil, având particularitățile sale.

Toate aceste concepte nu se contrazic, ci se completează reciproc. Generalizând cele menționate, am putea susține definiția *informației economice* ca fiind „informația apărută în urma activității economice, având menirea de a influența dezvoltarea științei economice, practicii economice, instruirii economice prin intermediul satisfacerii cât mai depline a necesităților infor-

maționale ale utilizatorilor de informații”¹². În același timp, este de remarcat importanța *matematicii, informaticii și statisticii* pentru efectuarea studiilor și cercetărilor în toate ramurile economiei, precum și pentru realizarea activității practice.

În calitate de factori care generează apariția informației economice pot fi numite următoarele: *știința economică; practica economică; tehnologiile informaționale în domeniul economic; învățământul economic; piața produselor și serviciilor informaționale de profil economic*¹³. Acești factori sunt constanțele care stau la baza distincției informației economice. Primul criteriu al diferențierii informației economice este sfera activității economice (*știința economică și practica economică*). Pe baza acestui criteriu distingem următoarele genuri de informație economică: *științifică* (în publicații); *din sfera practicii economice; de gestiune economică* (în documente, instrucțiuni, rapoarte, documente normative și regulamentare).

În cadrul sferelor de activitate economică, informația economică se diferențiază după: *conținut; funcția de management; caracterul de influență asupra consumatorilor; rolul în economia națională; raportul științei economice cu ciclul „știință – tehnologie – producție”*. O altă distincție este cea care repartizează informația economică după conținut: *faze și procese ale reproducției* (informația privind producția, distribuția, schimbul și consumul); *elemente și factori ale reproducției* (informația privind populația, resurse umane și resurse naturale, produse și servicii, resurse financiare etc.); *unități structurale* (informația privind ramura economiei, raioane sau zone economice, întreprinderi, organizații etc.).

Această repartitie permite concretizarea celor trei categorii de informații: *informație conceptuală, informație metodică,*

¹⁰ Sistemul informațional-managerial al organizației. București: Ed. Economică, 2001, pp.10-11.

¹¹ СЕМЕНОВА, Г.Г. Экономическая библиография. М.: МГУК, 2000, p. 29.

¹² Ibidem, p. 32.

¹³ Ibidem, p. 34.

informație factografică. Ca informație de ramură, informația economică poate fi diferențiată în: *documentară, factografică, bibliografică*.

În prezent, informația este considerată în țările dezvoltate drept caracteristica de bază a sistemului relațiilor sociale. Aspectul informațional și comunicațional atrage tot mai mult atenția cercetătorilor. Există diverse studii în domeniul filosofiei consacrate problemelor sociale și economice ale societății postindustriale. Majoritatea din ele tratează influența procesului de informatizare asupra societății, statului, culturii, psihologiei umane. Totodată, în ultimii ani apar lucrări, ce analizează anume aspectul economic al industriei informației. Acestea pun în discuție problemele măsurării și aprecierii valorii informației, eficienței economice a activității informaționale, formării pieței produselor și serviciilor informaționale etc. Până în prezent nu este suficient cercetată problema informatizării economiei, fiind o problemă complexă și specifică. În același timp, studierea problemei date este deosebit de importantă în condițiile în care informația devine drept factor principal și premisă fundamentală a creșterii economice în lumea contemporană.

Informatizarea economiei este un proces de transformare a informației într-o resursă economică de importanță majoră. Acest proces are loc prin intermediul tehnologiilor informaționale, care oferă oportunități conceptuale noi pentru soluționarea problemelor economice și sociale, pentru constituirea unui nou tip de relații economice. Prin urmare, informatizarea economiei presupune o strânsă interconexiune între problemele economice și sociale. Totodată, procesul dat necesită un nivel mai înalt al dezvoltării științelor fundamentale și aplicate, ceea ce își găsește expresia în apariția noilor tehnologii informaționale și a mijloacelor de produc-

ție. Acestea, la rândul lor, stimulează evoluția tehnico-științifică a societății în baza instrumentelor informaționale noi de cercetare și analiză. Așadar, este evidentă corelația dintre sferile economică și tehnică în condițiile informatizării: realizările tehnico-științifice obținute de societate devin o parte importantă a resurselor informaționale naționale.

Examinarea esenței și a caracteristicilor de bază ale informatizării economiei este necesară pentru formarea concepției unitare despre piața produselor și serviciilor informaționale în domeniul economic, ca un element constitutiv al pieței produselor și al serviciilor informaționale, în general. Noțiunea de *pieță*, în contextul *societății informaționale*, diferă de interpretarea tradițională a pieței în *societatea industrială*. Piața produselor și serviciilor informaționale reprezintă un sistem comunicativ, dispunând de o bază tehnică corespunzătoare – mijloace electronice de prelucrare și de transmitere a informației. În condițiile societății informaționale piața este deja nu numai un loc unde se vinde și se cumpără, ci și o rețea de comunicații electronice, prin intermediul căreia este posibilă comercializarea produselor, desfășurarea negocierilor, încheierea contractelor, depășindu-se astfel bariera de timp și spațiu.

În noua societate informația devine drept marfă, cu valoarea și cu particularitățile sale specifice, fapt condiționat de doi factori principali: *creșterea generală a necesităților informaționale și dezvoltarea sferei produselor și serviciilor informaționale*¹⁴. Una dintre particularitățile de bază ale pieței în condițiile informatizării este faptul că suprasaturația acesteia cu produse și servicii stimulează agenții economici la urmărirea permanentă a realizărilor tehnologice în domeniu, la căutarea pe pia-

¹⁴ СЕМЕНОВА, Г.Г. Экономическая библиография. М.: МГУК, 2000, p. 57.

ță a locului pentru noi mărfuri și servicii. Calitățile distinctive ale pieței produselor și serviciilor informaționale depind și de infrastructura acesteia, care îi conferă caracteristici noi, importante. În condițiile informatizării pe piață apar mijloace electronice de circulație și evidență, cum sunt cardurile bancare, acțiunile electronice, sistemul de barcod, ce contribuie la sporirea operativității și se simplifică considerabil calculele necesare.

O trăsătură fundamentală a societății informaționale este accesul liber la informație, inclusiv la informația economică, de afaceri, fapt ce asigură integritatea pieței, precum și reglementarea prețurilor la mărfuri și servicii. Personificarea consumului este o trăsătură importantă a economiei în epoca informațională. Principala resursă a societății postindustriale, potrivit lui G. Bell, este *capitalul uman*¹⁵. Informația devine pe zi ce trece un factor de importanță decisivă în asigurarea desfășurării unor procese economice stabile și eficiente. Cunoștințele, informația capătă valoare excepțională, *dacă sunt solicitate*. Comerțul cu informații tinde să crească în contextul economiei mondiale; studiile în domeniul strategiilor comunicaționale devin tot mai importante. Sensul și rațiunea acestor procese, însă, constă în asigurarea condițiilor necesare pentru existența și progresul civilizației umane, ale statelor lumii, ale fiecărui individ în parte.

În zilele noastre este evident faptul că internaționalizarea și globalizarea economiei contemporane impune agenților economici să se integreze în relațiile economice internaționale cu strategii și tehnici adecvate. Nicio activitate economică nu poate fi concepută fără procesul de comunicare, fără schimbul activ de informații. Potrivit opiniilor unor cercetători,

„asupra procesului comunicațional se răsfrâng problemele codificării și decodificării mesajelor, fiind legate de probleme lingvistice, simboluri și aspecte culturale diferite”¹⁶.

În noile condiții informația devine un factor de influență majoră asupra tuturor domeniilor vieții umane, contribuind astfel la formarea unor noi relații economice. Pentru societatea informațională e caracteristică *economia produselor intelectuale*, în care își găsec realizare cunoștințele noi elaborate de omenire. Sectorul principal al societății informaționale este, prin urmare, *piața produselor intelectuale*, care reprezintă o formațiune complexă și se descompune în mai multe subsisteme, ce interacționează și se completează reciproc.

Dacă *piața produselor informaționale* este o componentă obligatorie a societății informaționale, *infrastructura informațională* este un element necesar al economiei produselor informaționale. În condițiile informatizării se creează o infrastructură, în cadrul căreia oamenii obțin mijloace necesare pentru a recepționa, a păstra și a transmite informația. Rolul principal în crearea produselor informaționale îi revine omului. O importanță deosebită le revine, de asemenea, și structurilor ce asigură funcționarea tehnologiilor informaționale în societate.

Așadar, drept elemente constitutive în procesul de creare a produselor informaționale se prezintă *informația, cunoștințele, produsele intelectuale, oamenii, tehnologiile informaționale și structurile ce asigură funcționarea acestor tehnologii*. Aici precizăm două aspecte: *informațional*, reprezentat de băncile de date și de cunoștințe, rețelele informaționale internaționale etc.; *economic*, care asigură mijloace financiare

¹⁵ GRIBINCEA, A. Economie și răspândirea informației. În: *Acta Academia 1999*. Ch.: Evrica, 1999, p. 296.

¹⁶ GRIBINCEA, A.; JUC, N. Strategia comunicării în spațiul internațional. În: *Symposia professorum. Seria Economie*. 1999, p. 60.

necesare realizării aspectului informațional.

În afară de aceasta, o importanță majoră în condițiile pieței informaționale capătă *activitatea de marketing*, merită să influențeze cerințele informaționale ale utilizatorilor de informație economică în sensul formării imaginii pozitive și promovării produsului sau serviciului oferit. Drept componentă principală pe piața produselor și serviciilor informaționale în domeniul economic se prezintă informația social-economică.

Finalizând cele expuse, concluzionăm că informarea economică, care în condițiile actuale ale economiei de piață se dezvoltă sub influența constituirii pieței produselor și serviciilor informaționale, formării unei noi infrastructuri informaționale, implementării noilor tehnologii de transmitere și recepționare a informației, constituie un element important în sistemul de comunicații sociale. Informația economică se prezintă ca unul din subsistemele de bază ale informației social-economice, apare în urma activității economice, având menirea de a influența dezvoltarea științei economice, practicii economice, instruirii economice prin satisfacerea necesităților informaționale ale consumatorilor.

Tehnologiile informaționale și asigurarea informațională pătrund în toate sferele vieții, oferind noi oportunități de realizare a comunicării. Rezultatul acestor schimbări influențează puternic domeniul economic. În această ordine de idei, sporește volumul informației economice și viteza transmiterii acesteia, accesibilitatea pentru toți consumatorii de informații economice. Tehnologiile de rețea facilitează transmiterea imediată a informației în mai multe direcții simultan, păstrarea și multiplicarea ei, depășind bariera de timp și spațiu. O actualitate tot mai mare în lumea afacerilor capătă problemele securității informației economice, posibilității transmi-

terii la distanță și prelucrării ei operative. Comunicațiile în economia globală contemporană reprezintă nu numai un mod de transmitere a datelor, dar și un mijloc al luării deciziilor manageriale, încheierii contractelor, cooperării științifico-practice, instruirii și familiarizării cu experiența mondială. Exploatarea sistemelor comunicaționale contemporane devine cea mai rentabilă afacere și un factor important al dezvoltării economiei naționale.

Referințe bibliografice

1. GHINĂRARU, C. Elemente fundamentale de economia informației. București: Ed. Fundației „România de Măine”, 2002. 120 p.
2. GRIBINCEA, A.; SOFRONIE, S.; DIMO, O. Valul globalizării și repercusiunile lui asupra economiei. În: *Economie și sociologie*. 2001, nr. 3, pp. 17-23.
3. GRIBINCEA, A.; JUC, N. Strategia comunicării în spațiul internațional. În: *Symposia professorum. Seria Economie*. 1999, pp. 60-63.
4. GRIBINCEA, A. Economie și răspândirea informației. În: *Acta Academia 1999*. Ch.: Evrica, 1999, pp. 296-297.
5. Sistemul informațional-managerial al organizației. București: Ed. Economică, 2001. 488 p.
6. STOICA, I. Informație și comportament. În: Stoica, I. *Informație și cultură*. București: Ed. Tehnică, 1997. 227 p.
7. ВОЛОКИТИН, А. О понятии «информационный капитал». În: *Acta Academia 1999*. Ch.: Evrica, 1999, pp. 230-231.
8. НИЖЕГОРОДЦЕВ, Р. Экономика информационного производства: становление, развитие, перспективы. În: *Вестник Московского Университета. Серия Экономика*. 1997, nr. 1, pp. 72-81.
9. СЕМЕНОВА, Г.Г. Экономическая библиография. М.: МГУК, 2000. 320 p.
10. ФЕДОРОВ, В. Роль национальной библиотеки в информационной экономике: с акцентом на опыт Российской государственной библиотеки [online]. Disponibil: <http://www.ifla.org/IV/ifla72/index.htm>